

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. R.** podnikajúci pod obchodným menom R. S. X. Prešov, IČO X. zastúpeného JUDr. D. K. advokátkou, H. X. Prešov proti žalovanému **F. M.** podnikajúci pod obchodným menom **M. Snina**, C. X. Snina, IČO X. **o zaplatenie sumy 2 800 Eur s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2007 č. k. 1 Cob 40/2007-179, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2007 č. k. 1 Cob 40/2007-179 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné rozsudkom z 13. marca 2007 č. k. 15 Cb 230/2005-122 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 800 Eur so 16% úrokom z omeškania ročne od 08. 01. 2004 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 1 493,31 Eur (44 987,50 Sk). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzatvoreniu prepravnej zmluvy v súlade s ustanovením § 610 a nasl. Obchodného zákonníka. Na danú vec aplikoval ustanovenie čl. 25 ods. 1 vyhl. č. 11/1975 Zb., podľa ktorého pri poškodení zásielky uhrádza dopravca sumu, o ktorú sa jej hodnota znížila. Prijemca zásielky prevzal zásielku bez toho, aby spolu s dopravcom náležite zistil jej stav. Žalobca vyfakturoval žalovanému prepravu tovaru faktúrou č. 23271 z 30. decembra 2003, splatnou dňa 07. januára 2004, pričom žalobcovi neboli písomne oznámené do 7 dní od odovzdania tovaru výhrady s uvedením všeobecných údajov o povahe straty alebo poškodenia zásielky. Na základe takto

zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu spolu s príslušenstvom.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací na odvolanie žalovaného rozsudkom zo dňa 12. decembra 2007 č. k. 1 Cob 40/2005-179 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 369,08 Eur (11 119 Sk) do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa bola podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že žalobca môže uspokojiť svoju pohľadávku (prepravné) len od spoločnosti N. S. L., a teda vecná legitímácia žalovaného na zaplatenie prepravného dopravcovi zanikla tým, že žalobca ako dopravca neprevzal pre žalovaného dobierku prepravného od príjemcu. Uviedol ďalej, že na daný právny vzťah aplikoval Dohovor o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR), zverejnený vo vyhláške č. 11/1975 Zb., ktorý je špeciálnym právnym predpisom k ustanoveniam § 610 - § 629 Obchodného zákonníka o prepravnej zmluve. Odvolací súd mal za to, že zmluvné strany si dohodli povinnosť dopravcu (žalobcu) vydať zásielku príjemcovi (N. S. L.,) až po zaplatení dobierky týkajúcej sa prepravného. Existenciu takejto dohody o dobierke odvodil odvolací súd z prepravnej zmluvy zo dňa 18. 12. 2003 zo znenia „cena za prepravu: 2 800 Eur **cash**“. Na základe citovaného znenia odvolací súd potom uzavrel, že sa jedná o dobierku prepravného podľa čl. 21 Dohovoru. Uzavretie takejto dohody považoval za preukázané aj tvrdením žalobcu, ktorý v podaní z 19. 07. 2004 uviedol, že jeho zamestnanci čakali celý deň vo firme odberateľa (príjemcu) na vyplatenie prepravného a odišli po tom, čo im príjemca prisľúbil vyplatenie prepravného bankovým prevodom na účet žalovaného.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca v dovolaní uviedol, že podmienkou zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom je, aby toto rozhodnutie považoval odvolací súd za nesprávne napriek tomu, že súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav veci. Namietal, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, ako sa zaoberal skutkovými zisteniami prvostupňového súdu,

či im možno niečo vyčítať, či na dané skutkové zistenia aplikoval správnu právnu normu, a teda či vec správne právne posúdil. Žalobca mal za to, že odvolací súd nevykonal žiadne dokazovanie a jeho záver vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa jeho názoru závažnejšie pochybenie odvolacieho súdu spočíva v tom, že žalobu zamietol na základe inej dohody medzi ním a žalovaným, pričom vôbec nepovažoval za potrebné ozrejmiť, kedy a s akým obsahom účastníci mali takúto zmluvu uzavrieť a nezdôvodnil, kto je pôvodným dopravcom (CT). Tvrdil tiež, že odvolací súd nezdôvodnil, na základe čoho dospel k názoru, že šlo o dobierku podľa čl. 21 Dohovoru. Žalobca ďalej vytýkal odvolaciemu súdu, že neozrejmil pojem dopravca a ďalší dopravca, pričom vychádzal z ustanovení dohovoru CMR s tým, že žalobca na základe prepravnej zmluvy mal prevziať všetky záväzky, ktoré uzatvoril žalovaný so svojimi zahraničnými partnermi. Poukázal na nákladný list, z ktorého vyplýva, že kolónka č. 15 – poskytnutie platenia dopravného – nie je vyplnená, a to z dôvodu, že cena dopravného bola dojednaná osobitnou zmluvou medzi španielskou firmou N. a žalovaným, pričom medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Na záver žalobca konštatoval, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zřejmé, o ktoré hmotno-právne ustanovenia oprel svoje rozhodnutie a taktiež nie je zřejmé, na základe akých skutkových zistení dospel k rozhodnutiu, že žalobca by mal byť konečný dopravca, ktorý mal pred vydaním zásielky príjemcovi povinnosť od neho vyinkasovať dobierku 2 800 Eur pre žalovaného. Na základe uvedených skutočností mal za to, že v danom prípade nešlo o typ prepravy, ktorý zakladal dobierku.

Žalovaný sa písomne vyjadril k podanému dovolaniu a uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny, netrpí žiadnou vadou, ktorá by odôvodňovala jeho zrušenie, a preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, ak
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,

- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). V dovolacom konaní nevyšla najavo žiadna z týchto väd.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Rozsah odvolacieho prieskumu je v zásade daný odvolaním (§ 212 ods. 1 O. s. p.) v zmysle ktorého je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Odvolací súd je viazaný návrhom odvolateľa. Odvolací návrh zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako aj kvantitatívnu stránku. Odvolateľ teda spravídla sám určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie preskúmané odvolacím súdom (či napáda rozhodnutie vo všetkých jeho výrokoch alebo len niektorý z nich alebo len z hľadiska niektorej konkrétnej veci alebo práva) a dôvody z ktorých má byť preskúmané.

Výnimky zo zásady uvedenej v predchádzajúcom odseku sú taxatívne vypočítané v § 212 ods. 2 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia súd nie je viazaný rozsahom odvolania

- a) vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu,
- b) v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,
- c) v prípadoch, keď ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorý vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods. 2 O. s. p.), hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov,
- d) ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

V občianskom súdnom konaní súd rozhoduje o prejave žalovaného, ktorým uplatňuje proti žalobcovi svoju pohľadávku na započítanie. Ak žalovaný nenavrhuje, aby mu bolo prisúdené viac než uplatnil žalobca, nie je taký jeho prejav, uplatňujúci protipohľadku na započítanie, vzájomným návrhom, ktorý by z tejto pohľadavy urobil prejednávajúcu vec, ale je len obranou proti návrhu žalobcu a súd sa s ňou vyporiada len v odôvodnení rozsudku ako o otázke predurčujúcej (§ 98 O. s. p.).

V posudzovanom prípade je z obsahu žaloby zrejmé, že žalobca podal žalobu o zaplatenie prepravného vo výške 2 800 Eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že pre žalovaného vykonal prepravu tovaru zo Španielska do Poľska, za čo mu žalovaný dohodnutú odplatu nezaplatil. Obrana žalovaného počas prvostupňového, ale aj druhostupňového konania spočívala v tom, že žalobca odovzdal príjemcovi vadný tovar, preto nemá právo na zaplatenie odmeny za prepravu.

Odvolačný súd pri posudzovaní obrany žalovaného, so zreteľom na dôvody odvolania opomenul, že žalovaný nevzniesol námietku započítania náhrady škody z dôvodu nevyzdvihnutia doberky žalobcom. Uvedená skutočnosť vyplýva z obsahu odvolania a zo zápisnice z pojednávania z 21. 11. 2007 v zmysle ktorej žalovaný zotrval na podanom odvolaní z dôvodov v ňom uvedených. K platbám v cash a ich podmienkam sa vyjadroval na otázky odvolacieho súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd prekročil odvolací návrh žalovaného a vec posúdil aj z iného dôvodu ako odvolateľ navrhol.

Odvolací súd týmto postupom, zaťažil konanie procesnou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Dovolanie žalobcu je v dôsledku toho podané opodstatnene. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p. a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Keďže dovolací súd považoval za potrebné zrušiť napadnutý rozsudok z dôvodu výskytu tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, neskúmal správnosť záverov odvolacieho súdu z hľadiska aplikácie a interpretácie § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Pre účely ďalšieho konania v tejto veci dovolací súd uvádza, že odvolací súd správne na tento prípad aplikoval Dohovor o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR), zverejnený vo vyhláske č. 11/1975 Zb., ktorý je špeciálnym právnym predpisom k ustanoveniam § 610 - § 629 Obchodného zákonníka o prepravnej zmluve.

O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí o veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. augusta 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L.